

I. NEUHOLD

SIROPUL

DE ZAHĂR

1812

B. A. R.

CĂRȚILE ROMÂNEȘTI
VECHI

810

27954

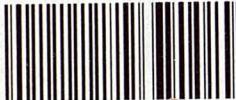
B.A.R.S.R.

I

190969

96

Biblioteca Academiei Romane

0000000014761

Симеон Гарсан
Сименовской фабрики
825

Л В Ъ Ц Ъ Т Ь Г Ъ
д в а ф а ч в
С И Р Ъ П ш и з н х а р
д и н
м ъ с т ъ л т ъ л ё и л с о р
Д Б К У К У Г У З
д ъ пъ ч е с я к ѿ л ё с к у к у р ъ з ъ л
д в пр в б и.

Л Т О К М И ТЪ д в
д. І СОАНИ НЕП. НЕУХОД.


~~~~~
д а б у д а
Л Кралска Тулографија а ОУнивер: ОУнгград

1812.

I 190969

~~~~~

Се әратж мόдръл са8 мижлочирѣ, к8 кárк се поате фáче Сиръп ши ҃зхár дин мъстъл чéл дълче ал тъленишр де Къкъръз, дъпж че ай кълес де пре джншii роdъл, адекж кочкний, пре кárий ста8 гра8ицеле Къкъръзълъй.

Лáтъ кът вéй симци к8 пипкирѣ, къ гра8ицеле Къкъръзълъй, кárе ста8 пре спиче, (кочкний, чъкалъи, пъпъше), а8 ажънс ла кóачере; търъз плáнта са8 садъл де ѹчи Ѡнайнте Ѣчбтъз а лъя споририе: ѹтиз-къ а8 сосит тъмпъл, Ѣтръз кárеле тълеий, са8 котоаръле, са8 пайориле плáнтеи ѳчёциа се къбине дсе Ѣтребинциа спре а скóате дин тъншii мъст де ҃зхár.

Гра8ицеле, кárе ѻтънчй май а8 ՚къз а си-
не мълти оумезълъ, пре оушор се вар оуска,

а 2

дакъ

Inv. 3630

А́акъ спи́челе, а́8пъ че лѣ́й десфжка́т, а́декъ; а́8пъ че лѣ́й десбржка́т де пеношьри, а́8пъ датина лъкруто́риялър де пъмънти, ле вѣ́й а́къ-ца съпъ а́копоремънти, оунде съ поатъ ръсб-фла а́еръл ла джиселе. Ниче нѣ́ а́р фи бине, пай-риле са́в кото́арзле, пентръ о́ускарѣ спи́челаръ, слае лашь май ƒколъ де тымпълъ ко́ачерей де-фи́пте пре ръдзчий; пентръ къ тадатъ, кът са́в копт ръдъл, а́декъ гра́бинце, планта дин ぢ́ ぢ́ се венежѣ́ще са́в ƒши пї́арде пътѣ-рѣ, ши мъстарѣца є́й чѣ́ а́влче дѣла партѣ чѣ́ май дин жос а́кото́рълъръ ƒчепанъ а́се доспѣ, се ƒнакрѣ́ще, ши пре о́урмъ тог Сапо́ръл са́в гъстъл шил пї́арде.

Се каде а́лвъ а́ми́нте а́чи, къ нѣ́ нѣ́май тълѣ́й че́й май ƒколъ де ко́ачере лъса́ци ƒп-мънти, (а́ниши се къно́ск дин фáца чѣ́ пъ-лі́йт галбенъ) се ли́псеск де мъстарѣца чѣ́ а́вл-че, чѣ́ ƒкъ о́уне ѿ́й се ƒтъмплъ, кът ши а́л-ци къ а́сбмене гриже ши модръ ƒтръ а́челаши, пъмънти, къ къкъръзъ семънат, низкъци, ничи ѿ́датъ съ нѣ́ ѿ́съ мъстарѣца а́влче, ши мъ-ка́р къ мълт ро́д а́8 фыкът, тогъшъ ƒврѣмѣ съчеришълъръ ларъ съ фи́ фыръ гъст.

Мълте пънъ а́към а́8 и́спитит о́уній, ка-
съ а́фле ѿ́ кале а́деве́рітъ, къ карѣ нѣ́май па-

юри

юри дѣ́лчъ де а́ планте а́чѣ́ція съсе поатъ до-
банди; чѣ́ тоатъ невоинца а́чѣ́ста фѣ́ де-
шѣ́ртъ.

Ка́8ъ (при́чина) ѡсе́бірѣ а́чѣ́ція, нѣ́ се
поатъ а́пътъ фѣ́люль а́лангеларъ; пентръ къ
фи́еще каде къкъръзъ а́мхандоаш фѣ́люриле ле а́ре,
а́декъ ши ƒврѣтъшши мълтъшъ: ƒврѣтъшъл
дин пѣ́на чѣ́ ƒврѣфъл тълѣ́лъръ, ƒръз мълтъшъ
дин ко́сица чѣ́ ƒврѣфъл спи́кълъръ са́в а́ко́ча-
нълъръ лѣ́сне се пот ѡсе́зи. Фи́еще каде гра́бинъ
дин фи́реле ко́сицей а́чѣ́ція га́ родире.

Тогъшъ а́нѣ́ка а́фаръ де ƒдо́лъ ѿ́сте, къ
некърмата кълдъръ а́врѣй, ши пъмънтил о́у-
шор, ши десфаптъ че є́ ƒтокмит а́ прїимъ къл-
дъра пъмънтилъръ, прекъм ши стеркъл, къ каде
сѣ́ а́дѣръ кълдъра пъмънтилъръ, мълт а́-
жъти ла мълтъл ƒзъхърълъръ; пентръ къ а́деве-
рітъ ѿ́сте, къ ƒ а́гръ, (пъмънти де а́ратъ) каде
сѣ́ пре десе́зъмънтилъ а́пеларъ, (оунде а́8
стътът а́ле) ши къ стеркъ де вите стеркъратъ,
де а́8 фо́ст вѣ́ра кълдъ, май тоате паде къкъ-
ръзълъръ сънч дѣ́лчъ; мъка́р къ десе́зъстъ ƒ пъ-
мънти кликъс, де ва фи́ ши къ тъсъмънтилъръ
де трифой дира́с, фо́дрте пъцине вѣ́й а́фла.

Ши пентръ а́нѣ́ка пайриле чѣ́ле дѣ́лчъ де чѣ́-
ле непа́кътъ къ мѣ́ре гриже ли́псѣ́ще съ ле де-
спа́рци.

спáрци. Чéле д8лчí май тóате дин фáца чé
ф8некáт вéрде, ши дин вéрциле са8 тра8ри-
ле чéле рóший се к8носк. Дéчí ачéсте фнайните
дe тóате тóкма дe л8нг8 п7мжнг тра8б8е с8 лe
тáй, ши сапóрла лвр чел д8лчe к8 г8стáр8 с8л
испитéш. д8п8 ачéа чéле д8лчí, р8мпáнд
вáрф8а чe є липсít дe м8стэрéц8 прек8м ши
фоиле, тра8б8е ск8лате дe пре п7мжнг, ши лe-
гáте ф м8н8нк. Ши к8 адевзрат є дe липсí
а г8стá д8лч8ца п4юрилвр ф п8рт8 чé дин ж8с
т8г8; п8нтр8 к8 а8ре ѿр8 се фт8мпл8, ка
досп8н8се п8рт8 чé май дин ж8с а п4юл8й,
п8рт8 чé дe а8спра л8к8 с8 д8к8 м8стэрéц8 д8лч.

Дин ал8селе ши д8п8 ачéа ф т8с8к п8селе
кот8рж са8 п4юри, к8 п8т8р8е м8ре а8п8жн8д8-
с8, се ск8дте м8ст. Пр8 ф8окмит спре ачест
л8к8 ф т8с8к8л чел ф8к8т к8 д8аш чилиндр8
(с8л8р8), кáре к8 ф8рот8вник8 мишкáре се
ф8вр8теск, ф т8р8 кáре д8ек8 д8аш чилиндр8
дин л8мн т8ре ф8к8т8е, ши к8 О8пер8онд8и8,
(гр8т8ате дe а8спра); са8 к8 ёлат8р (о8н8-
т8 ф8ржт8о8ре са8 ф8ржт8о8ре) т8ре ла
ш8л8т8 а8п8ж8т8е, пр8н р8ате к8 динци8 л8ш8 се
ф8ржн8, к8т ф в8р8м8 ачéа, к8н8 о8н чи-
линдр8 мишкáт дин л8к8ш8, се ф8вр8т8, ф8р-
8н8 ч8ла л8л8т к8 ачéаш8 юц8л8 ф8рот8вник8
п8рт8 с8 ф8е силиг а8е мишк. Ши дe ач8-

липсé-

липсéш, матер8, чe є п8с8 ф т8р8 чилиндр8е
ачéсте, чe се ф8вр8т8еск к8 ф8рот8вник8 миш-
кáре, к8 м8ре п8т8р8е р8п8т8 ф л8нтр8 с8се
з8р8б8еск. Ачéст8 м8шин8 д8ой шамен8 ш
п8в8ц8еск, о8н8л, кáре д8е пре р8н8 д8 а8 мишкá-
ре чилиндр8лвр, л8т8л, кáре д8е п8н8 т8л8еий ф
т8с8к. Пр8 ка с8се ст8арк8 т8л8еий к8м се к8-
в8н8, д8 д8аш ѿр8 тра8б8е п8ши ф т8с8к; ши ф
т8ж8 н8май к8т8е д8ой се а8ас8, ка
з8р8м8ик8н8д8с8 с8н8е п8рт8 чe май м8ре а8-
ст8р8ц8еи8 с8л8с8 дин ѿи, пр8 д8 д8аш ѿр8 май
м8л8ц8, дин ч8й чe а8 ф8ст ѿд8т8 з8р8б8и8, ла
ш8л8т8 се д88 т8с8к8л8и8; кáре т8р8н8
пр8н8т8 чилиндр8, се с8ч8еск ка ѿ ф8н8, ши
т8л8т8 р8м8ши8ца м8ст8р8ц8еи8 ѿ в8р8с8.

М8ст8л, кáре к8р8 пре Чилиндр8 чел май
дин ж8с, п8н8н8 о8н к8ци8 (глид) д8 д8-
с8п8 тра8б8е сприжин8т8, ши динтр8 ач8ста п8-
н8 чe ц8н8е а8п8с8р8, тра8б8е т8р8н8 ф т8р8н8 в8с
май м8ре д8 л8мн, ф8к8р8е а8т8та м8ст с8 п8-
р8т8 ф8к8п8, к8т аж8н8е ла ѿ ф8ефт8р8.

М8ст8л, кáре є д8 т8с8к, тра8б8е с8
ф8е к8 сапóр д8лч8 ши п8к8т8, к8 ф8ац8 г8л-
к8н в8р8де, ши ф8р8 д8 н8ч8 о8н м8к са8 ли-
пич8н8; липич8е ф8афт8 а8ре ѿр8 се а8л8, н8-
ч8 м8 є ф т8р8 л8ц8 т8л8еий, ф8р8 ф т8р8 ач8й, ка-
р8и8

рїй ѣпмѧнѣт прѣ грѣс прѣсѣцій саѣ пѣс ѣтѣск: къ мѣстѣца ачестѡр мѣкар къ ѣнаинте де тѣ сквѣт саѣ кѣлѣс рођал де пре єй, мѣлѣт ѣфѣринаре рѣцине. Фїеренда се оуи мѣст ѣка ачестѣ, пѣрѣбрѣ арѣнкъ спомѣ липичаосъ ши клемасъ, ши фїнд къ дѣвндаид нѣ поате съсе факъ къ лимпѣде, кїелгѣла лѣкѣлѣи нѣчій ѡдатѣ нѣ ѡ ѣтоарче. Мѣстѣл сторѣ ѣтимп калд, май сѣс дѣпѣ дѣашѣчій ши патрѣ де ѿре (чадѣри) се доспѣше; дрѣпѣ ачѣа ѣнаинте де кѣпетѣл врѣмѣй ачешеи тѣбѣе съсе фїаре ѣтѣю.

Мѣстѣл чѣл дин тѣлѣй, де пре ѣаре саѣ кѣлѣс рођал, сторѣ кѣприnde ѣ сине ѡареши че ѣчепѣт амѣр де а плѣнти, ши ѣкриме, ши мѣк че нѣ се поате сѣмци, ѣаре де нѣ се вар скоате, нѣче де ѡ т҃екѣнци нѣ ѣсте мѣстѣл. Дѣчій фїеренда кѣл ачѣа скопѣ тѣбѣе фїкѣтѣ, кѣт пѣрциле ачѣстѣ, ши пѣрциле плѣнти ши чѣле май мѣчій ѣпрѣнкъ ши ѣкримѣ, а ачепѣтѣл лѣкѣлѣи съсе дѣпѣрѣхѣ. Ши ачѣа липиѣше а лѣа ѣмиинте, ка мѣстѣл че се фїаре, сѣ нѣ се ѣрдѣ, нѣче ѣанд се префаче ѣ Сирѣп, фїрѣ кѣмпѣт съсе ѣгроаше; чи ла де кѣрѣтою ѣккъ си ѣрмѧнѣ, кѣт стѣнд прѣстѣ ѣрнкъ ѣлобѣл сѣс ѣнишкѣт, съсе поатѣ мѣкѣл ѣлѣце, ши кѣдѣ ѣфѣндаид вѣслѣй.

[Фїер-

Фїеренда тѣатѣ ѣшалѣ де ѣрѣмѣ нѣкѹсѹтогитѣ, ши єине кѣр҃цигѣ тѣбѣе съсе факъ; ѣрѣ фїнд къ лѣкѣлѣ ѡїтѣ ѣсте, къ ѣсѣрѣрѣ саѣ рѣсѣфларѣ кѣл атѣта май кѣр҃цид оурмѣзъ, кѣ кѣт є май лѣргѣ партѣ чѣ де асѣпра а матѣрїеи че фїаре, липиѣше съсе ѣтреѣнцихѣ ѡдатѣ кѣл мѣлѣт май лѣрци де кѣт кѣфѹндоасе, кѣ кѣмпѣт ка ачѣлѣ, кѣт мѣсѣра ѣдѣнчимеи ѣдїаметрѣ лаџимеи ка де патрѣ ѿре съсе кѣприндѣ.

Де кѣмва ѿре ѣаре нѣ ар ѣвѣ пѣтѣре а фаче оуи лѣкѣлѣ май ѣаре де ачест ѣблю, ачѣлѣи ѣи вар фи дѣстѣл оуи тѣск, ши тѣрѣ ѿре, ѣинїнд ачѣстѣ потрибире де мѣсѣрѣ: ка, чѣ май ѣаре ѿре дин тѣрѣ де ба фи ѣтоокмитѣ кѣт се поатѣ ѣкѣпѣ ѣдѣнса мѣст ка дин 1200 де тѣлѣй сторѣ: саѣ бо де пинте, ѣчѣ де мижлак 30. ѣчѣ май мѣкк 15. де пинте се поатѣ ѣкѣпѣ.

Ѣтреѣба пинк се гѣтѣск чѣле че сѫнт ѣлѣ фїеренда, мѣстѣл сторѣ крѣд [съсе] стрѣкѣре ѣрин тѣш пѣнду май ѣроагѣ, ши кѣлѣл ѿдала чѣ май ѣаре (нѣфїнд нѣчій ѡ прѣмѣждѣ де а дѣ ѣфарѣ фїеренда) съсе оўмплѣ, ши дѣпѣ ачѣа пѣнїндѣи дѣдесѣпѣт фок май ѣаре, дин ѣбмне ацијат съсе ѣтреїнте. Ѣдатѣ

кѣт

кът ачѣпѣ а дѣл оундѣ, пъртичѣл еле плѣн-
тей се десфак тѣ спцирѣши възѣте ацѣце; ѿ
партѣ але ачѣлѡр ка ѿ споми вѣрде, че амѣр
ѡдорѣз (амироас) тае де асѣпра. А кътъ
врѣме се ба ведѣ спома ачѣста, къ сажгѣй-
ци трѣбѣ лѣтѣ, тѣрѣ аспѣ чеви липсї детот
спома, тог тѣкѣ фтарѣн патрарю де час фіербе-
ре чѣ тае трѣбѣ съ цинѣ, ка фтарѣ ачестѣ
кип алѣсл съсе фплинѣск. | Аспѣ ачѣа тѣт
мѣстѣл фіержна съл тони фас де лѣмн, спре
ачѣста трѣбѣз фтокмѣт, фаре съ фи арѣнкат
май наинте крѣтѣ къратѣ фкѣтѣ пълбере з¹
де поинци, аспѣ бо де пинте де мѣстѣл къмп-
танд) ши юте съл мѣстечи, ши пре оурмѣ
прѣсте нѣопте, са8 фшѣсѣ ѿре зіва съл лаши
нѣмшкаг. Атрап ачестѣ кип лвкѣнд мѣстѣл
пїарде фчепѣтѣл плѣнте чѣл амѣр, прекѣм ши
акримѣ фтока; пентрап къ ачѣл къ крѣга ка-
ре аз трас ф сине акримѣ, каде ф фонд, тѣрѣ
мѣстѣл прѣсте врѣмѣ акѣм ѹнисъ ржчиндѣсе,
фаче фацъ галенѣ асѣмене винблви, ши де-
плии склипично.

Финд къ къ грѣс се афли крѣтѣ къратѣ,
ши ачѣа є скъмпѣ, єра де липсѣ ф лок де крѣ-
ти съ не ажѣтѣм къ вар ши къ пїатрѣ де арѣ,
карѣ пре лѣсне се кѣпѣтѣ: Пентрап къ йспитѣ
нѣо фбциат, къ къ вар, кареле тѣкѣ є нестѣнс

се стрїкѣ азлчѣца мѣстѣлви, ши къ тѣтѣл
ѡ фаче нетрѣбеник; ашиждерѣ са8 афлат, къ
карѣл принаѣрѣтѣл асѣпѣт, са8 къ апѣ стине,
ши аспѣ ачѣа оускат, арепт акримѣ, фэрѣ
девѣтѣмѣрѣ азлчѣцїй, фтраце ф сине, ѿс мѣ-
стѣлви ѿи квѣзѣз (причинѣшѣ) мирос не-
пакѣт, тѣрѣ пїатрѣ чѣ де арѣ тае, мѣкар къ
къ аневое; тѣтѣл фкѣтѣл пълбере мѣрѣнѣт
де сева фтреѣбинцѣла ачѣста, є вони; се ѿ
пре оурмѣ, къ пїатрѣ чѣ де арѣ моле, къ фа-
ци ѕлѣ, карѣ є асѣменѣ варѣлви чѣлви фпїе-
трит, че є спре а ффромсѣца ѹидбриле, ши
спре а пълбемѣн фигѣри, є фтокмѣт ши спре
а фаче звѣхар, къ ши мѣлѣтѣ се афли де ачѣа,
ши пре лѣсне се піатрѣ пълбере фоарте мѣрѣнѣт
съсе факѣ, ши ачѣа фири аре, ка тоатѣ акримѣ,
фэрѣ де асе вѣтѣмѣрѣ азлчѣца ши миросла
гѣстѣлви, ф сине ѿ фрагъ, ба де сар ши а-
мѣстека май мѣлѣтѣ де към є де липсѣ, мѣ-
стѣл ници ѿ стрїкѣре нѣ тѣ.

Пѣрѣ фїинд къ мѣстѣл ф десебицїй ѿи де-
вѣбите мѣсѣрѣ де акримѣ аре, нише нѣ ѿри
каре пїатрѣ де аре, са8 ѿри каре крѣтѣ къ а-
чѣаши пѣтѣре фтраце ф сине акримѣ, липсѣшѣ
потрибѣтѣ мѣсѣрѣ акримѣй, карѣ аре асе аза
дела вар са8 дела крѣтѣ, къ ачѣстѣ мижлочи-
ре май де мѣлѣтѣ ѿри съсе чѣрче: съсе мѣстече

пре ѡчёгъ пѹлбера барѹльи са8 а кретей к8 м8-
ст8, ши ачёста пннз атѹнчи съсе факъ, пннз
канд ххртиа чк к8 лакм8 влпситъ, ши к8 м8ст
оудатъ ва ѡчета де а арзта фацъ рошie; ши к8
фаца чв миерие, карбк мисте аса, ва сп8не, к8м
к8 тօатъ ақримк са8 авзт8т, ши пентр8 ачёла
немика бар са8 кретъ н8 липсёше съсе май а-
местече ақ8м.

М8ст8л ѡт8 ачёст8 кип к8р҃цит, каре а-
к8м є лимпеде, дин бас8л чёл де леми к8
гриже съсе детоарне, са8, каре л8к8р є май
ен, прии га8ръ ми8к ѡфнд8л бас8льи сфле-
деритъ, к8р8т съсе а8атъ, ши а8ой а8до8ш
шаръ ѡ шала чв май ма8е дин чёле трей, ар-
занд таре ши нек8рмат л8мне, съ фи8реz пн-
нз ва ск8дк ж8мнгате де к8м а8 фост май
найнте, а8екъ пннз ла зо де пинте. А каре
л8к8р оун в8ц арзт8т8рю де м8с8ръ а8е8р8т,
ка8еле не8решит съ сп8нз к8т8цимк са8 м8-
с8ра м8ст8льи че се к8п8нде а8алъ, ши спре
л8к8р8 ачёст8 ѡт8окмит липсёше съсе ѡт8е8-
ниу8е.

А8атъ к8т арзт8 арзт8т8рю, к8 м8ст8л
а8 ск8з8т ж8мнгате, де н8, немика а8та а-
местеканд, ѡт8алт вас съсе тօарне, ши а8ол8
а8р8ш н8апте, са8 зиwa ѡ ш8с8е ѡре немишкат

съ р8мнз; а8п8 че де тօт са8 р8чйт, н8
п8цнз м8с8ръ де м8к а8е д8п8не ѡ ф8нд8л
бас8льи. Ачёста а8до8ш к8р҃цире к8 ачёла
жкъ се фаче май де тр8ез, к8 м8ст8л, канд
к8 гриже, ши пре ѡчёгъ се тօарнз, м8лт м8к
лас8 а8п8 с8не, ши л8ннте де а8е п8не а-
тр8я ѡшръ ла фок к8 н8с8п м8р8нт сп8лат к8
а8п8 съсе ст8р8р8; спре ачёста є б8н оун в8с
де леми, а8емене а8е8льи к8 ка8еле се ю8мп8
бас8ле чёле де вин, ѡ ф8нд8л к8д8и съ фи8
га8ръ к8 ф8л8р ѡ а, прии ка8е м8ст8л д8к8-
р8нд прии н8с8п с8ш8и а8ле ка8е; ла ф8нд8л
бас8льи съсе п8нз оун чёк де фи8р, ка8еле съ
цинз ч8р8л чёл де фи8р че є ѡт8и8; ка м8ст8л
ко8р8нд прии н8с8п съ поатъ к8ръ, ла га8-
ръ, пре ачёст8 съсе п8нз н8с8п м8н8нт ши
сп8лат ка де п4т8 а8е8ете де л8нлт; ѡшръ н8-
с8п8л съ фи8 а8опер8т к8 л8к8н8ръ р8т8нда,
ка канд се тօарнз м8ст8л ѡ б8с, съ н8 по-
тъ сми8ти н8с8п8л.

А8п8 че м8ст8л прии н8с8п к8р8т а8 д8-
к8р8, се май тօарнз ѡкъ к8т8ва а8п8 пре н8с8п,
ка ши п4р8т8 ачёла а8м8ст8льи, ка8е а8 р8мас,
к8 тօг8л съсе а8атъ; а8п8 ачёла м8ст8л тօт
а8р8ш ѡалъ пе ж8мнгате май ми8к де к8т чв
май ма8е т8рн8т а8т8я ѡшръ се п8не ла фок
ф8к8т дин л8мне, са8 дин п8т8и а8р8т8р8,

ЧИ СЗ Н8 ФІЕ АША ЙТЕ ФОК8Л, ШИ СЗ ФІФР-
ЕК ПІНЦ ЧЕ ВА СКАДЕК ЛА АПАТРА ПАРТЕ, СА8 ЛА
15 ПІНТЕ, К8 АЧЕК Л8АРЕ АМІНІТЕ, КАТ К8М ВА
АРХТА АРХТАТОРЮЛ М8С8РЕН, К2 М8С8Л ОУНДАТ
АК8М СЕ АПРОПІЕ ЛА ХОГАР8Л С28; АДАТ8 ФЛА-
К8РА С2СЕ АК8 АЛ8АРІЙ, ШИ АША Н8МАЙ К8
К8РЕВНІЙ С2СЕ АК8Л8ЕСК, АЕК ТОАТ8 ОУНДАРІЕ
С2СЕ АК8Л8ЕЧЕ.

Д8П8 ЧЕ СА8 ФІК8Т АЧЕСТА, М8С8Л ДЕ-
ПАРТАТ ДЕЛА ФОК, КАТ СЕВАРЧИ, ІАРЖШИ ПРИН
Н8СІП С2СЕ СТРАК8РЕ, ШИ АША ЧЕК ДИН ЧЕЛЕ
ТРЕЙ МАЙ МІК, АК8АРК Н8МАЙ ОУН ПАТРОРЮ ДЕ
АШАЛЕЙ ЧЕЙ ДЕ КАТ ТОАТЕ МАЙ МАРЕ АКАПЕ, С2
СЕ ТОАРНЕ, ШИ АПАТРА АШАРК С2СЕ П8НЦ ЛА ФОК
АША, КАТ Н8 МАЙ М8ЛТ ФІЕРСКНД; ЧИ П8НДН-
Д8Й ДЕ ДЕС8ПТ К8РЕВНІЙ ДЕ АЧЕА, ДЕ КАРІЙ А-
ТРЕВНІЦКЕК ФА8РІЙ, Н8МАЙ РЕСФ8ГЖНДСЕ, К8
АДЕКСЕ АРІЙ АТ8РНАРЕ, С2 СКАДЕК ЛА АШАПТА ПАР-
ТЕ АМ8С8РЕН ЧЕЙ ДИН ТАНЕ, СА8 ЛА 7½ ДЕ ПІНТЕ.

ДІНТ8 АЧЕСТА ВРБМЕ М8С8Л, М8КАР К2
Е АК8 ФОАРТЕ К8РАТОРЮ, ТОТ8ШИ АДАТ8 ФІРК
Сир8П8Л8И: ПІНТ8 К2 АРІЕ ФАЦУ СКЛИПИЧОАС, А-
СЕМЕНЕ Р8ЕІН8Л8И; АМ8С8РК ДЕ АШНІНЦ К8М-
ПАНЕЧЕ 3½ ДЕ ПОНЦІ; А8К8РНІЛЕ К8 КАРЕ СЕ А-
МЕСТЕК, ЛЕ АД8ЛЧЕЧЕ, ШИ С8ПТ А8ЕР ВОЛНИК,
ДЕ Н8 ВА ФІ ШИ АКОПЕРІТ, НІЧИЙ АДАТ8 Н8 СЕ

ДОСПЕ-

ДОСПЕЧЕ. Сир8П8Л АЧЕСТА СЕ ЦІНЕ АВАС ДЕЛ8Г,
ПРЕ ДІНЛОНТ8 ЕІНЕ АК8Р8СТАТ (Ж8М8ЛЦ8ІТ),
СА8 АВАС ДЕ СТРЖБРЮ; ТОТ8ШИ Н8 ТР8С8Е АКО-
ПЕРІТ ПІНТ8 АЧЕА, К2 ПРИН СЕВРІРЕ СА8 РІС8-
ФЛАРЕ, КАРК ШИ ФІРК К8ЛД8РК Н8 АЧЕТ8, ДЕ
САР АК8ЕДЕКА АЧЕА К8 АКОПЕРЕМ8НТ, ШИ САР А-
ВАТЕ АЛОНТ8, Сир8П8Л АР ТРАЦЕ М8ЧЕХ8Л8; ДЕ
К8МВА ДИН ОУМЕЗЕЛА ТОАМНЕЙ А8 Л8АТ ЧЕВА
Н8АР, ПАРТ8 ЧЕ НОВРОДСК С2СЕ ІА ДЕ ПРЕ ФАЦА
Сир8П8Л8И.

ШИ АЧЕК АС8ШИРЕ АРІЕ Сир8П8Л АЧЕСТА, КА
АРІЙ АЧЕ ТІМП ФІРГ8Р0С СЗ Н8 АГІАЦЕ; РІМЗ-
ШІЦА МИРО.8Л8И ПЛАНТЕЙ ПРЕСТЕ АРНЦ ВОЛНИК
РІС8ФЛ8НД С2 АШНД, ШИ АША ПІНЦ ЛА АДЕ-
ЧЕК ПАРТЕ АМ8С8РЕН ЧЕЙ ДИН ТАЮ АГРОШАТ; ЧЕ-
ЛА ЛАЛТ М8К ТОТ С2Л ЛАСК АК8ДЕК АФ8НД, КА-
РЕЛЕ АПРИМ8ВБРК ІВІНД8СЕ, КА НІШЕ КЛЕЮ НЕ-
ГР8 ШИ ОУМЕЗІТ, ЛЕСНЕ СЕ ПОАТЕ ДЕСП8РЦІ ДЕ
М8С8Т.

ПРЕСТЕ АРНЦ ТР8С8Е АЧЕТАТ ДЕЛА А8К8Р8,
АРК ПРИМ8ВБРА АДАТ8 КАТ ВА ОУРМА ТІМП
КАД, Сир8П8Л ЧЕЛ К8РАТ, ДЕ СТРАТ8Л ЧЕЛ М8-
КОС, КАРЕЛЕ СТ8 АФ8НД, АТ8 АЧЕСТА КІП ТР8С8Е
С2СЕ АЛ8Г8: АТ8 АФ8НД ТОТ ПРЕ АЧЕТ8 С2
СЕ АК8 СКАФК (П2ХАР) АЛ8ЕЗ, АК8АРК МАЙ БІ-
НЕ СЕ ВЕДЕК8РЦІА А8Й, ШИ С2СЕ П8НЦ АЛ8-
8РІ: КАРЕЛЕ СТ8 АК8 Т8РЕ8РЕ АПРОАПЕ ДЕ Ф8НД,
С2СЕ

Слес скоатъ дин вѣс, ши прии нѣсип мінѣнти
май наинте спѣлатъ стреквржнѣдѣсе, слес дѣкв-
рцк. Дѣпъ ачѣма стратъл мѣквльи; каделе аѣ
рѣмас саѣ ѣфѣнѣдѣлъ вѣслыи, саѣ дѣ асѣпра
нѣсипслыи пинъ се фѣче стрекврарѣк, слес мѣ-
стече ла вѣлѣтъ, ши слес факъ дин дѣнѣла
бинаре.

Стратъл мѣкоѣ тѣсте ка а чинч спре ѣбѣче
парте дѣ а сирѣпслыи челѣи бине але, ши є
фоарте дѣлче, чи дин фирѣк са стриквчос, дѣчи
алтъ фолос се каде аѣла дѣла дѣнѣла; бине ва
фи стратъл ачѣстъ спре пиквраре дѣ винаре $\uparrow$
трѣ ачѣстъ кипъ ал ѣтокмѣ: ѣтакъ нѣмай аѣ
стекѣнда се спалъ; алой се пинъ ла квлѣдѣръ че
є апроапе ка ла аѣптъ спре ѣбѣкѣ тѣпти дѣ до-
спире; ѣръ кандъ се ва архтѣ таримѣ доспиреи
лѣи се фаче дин єл бинаре, кадѣ нѣм ѿбич-
нѣйтъ кв скрѣбнї спре ачѣлѣ [сфаршитъ ржнѣдѣ-
нци аѣлка]: кв ачѣстъ мижложирие, ликоаре та-
ре, ши гѣстълъи прѣплакѣтъ дин мѣквль си-
рѣпслыи кв фолос се ва пѣтѣ фаче.

Факѣнда ачѣстъ дѣ пре оўрмѣ квржцире,
сирѣпслѣ є ѣтокмѣтъ дѣ асе фаче ѣзхар, саѣ
дѣ апѣймѣ форме дѣ кристал. Ка слес поатъ
фаче ачѣса, сирѣпслѣ $\uparrow$ пѣхарѣ дѣ глаже, саѣ
дѣ лѣтъ бине ѣрѣстѣте, ла ѣнѣлумѣ дѣ трѣ

Ачѣце

Ачѣстѣ слес тѣарне, ши ѣтре ферестри ѣдоите
че се ѿк ферестри дѣ тѣрнѣ, саѣ дѣ ва фи май
мѣлтъ ѣквлѣдѣръ саѣ каскъ дѣ глаже (Glaß-Haus)
слес пинъ ла квлѣдѣра саарелъи.

Пинъ кандъ се вар ѻви кристалѣ; сирѣ-
пслѣ ѣдоашпре ѣбѣче парте а мѣсбрей чинч дин
тѣю (дин бо ла 5. пинте кв нѣсвириѣ скаде,
а кѣрла ѿ пинти траце $3\frac{1}{2}$ дѣ понци, ши аѣом
аша є дѣ липситъ дѣ оўмезѣли, кадѣ ѣ ѿръ че
вас ѣ кис се поате цинѣк небутгмат; ѣръ дѣ се
ва пине ѣкоперитъ кв скѣфѣ дѣ глаже ла разеле
саарелъи, нѣчи оун ѣбѣр, каделе нѣврѣл, чѣл
алипитъ дѣ скада чѣ дѣ асѣпра лар ѣржта, дѣ а-
чи ѣнайнте нѣ рѣсфѣгги.

Ачѣстъ май дѣ пре оўрмѣ ѻвѣриде фирѣ
примѣждѣ се фаче кв квлѣдѣра саарелъи; ѣтъ дѣ
брѣнъ май ѣ скрѣтъ врѣмѣ съ лѣки, прѣ бине
ва фи, сирѣпслѣ, ѣнайнте дѣ асе тѣрна $\uparrow$ кв-
цине, ши дѣ асе пине ла сааре, ѣ квлѣдѣре, кв
фок компетатъ дѣ крѣбнї кв ачѣлѣдѣ амѣн-
ти слес ѣквлѣзѣскѣ, кадѣ квлѣдѣра съ нѣ аѣнгиг
ла тѣпти оундѣрѣ. Кадѣ факѣнда, некврматъ
се ѣтѣарни мѣстъ, ши пинъ атѣнчи се дѣ лок
ѣвѣриенъ саѣ рѣсфлѣрѣ, пинъ че ва ачѣпе спѣ-
ма дин ѣтѣрнѣрѣ нѣскѣтъ аста ѣ фада мѣстъ-
лъи, ши асе ѣмѣлци.

Ра́зделе соáре льтвнчий сжит май къ пытёре, кънд вин ѿблъ фáца сирóпвлъй; фръ ка нъ ста́нд ла соáре май льнгъ врёме сжес оўмплъ де пылере, къ ѿ хжртие въпситъ къ негръ тры-
бъе сжес ако́пере; ако́перемантулъ ачестъ стрж-
льчнд соáре май де мълте ѿри се ба пытё
лълъ ф льтвръ. Сооциндулъ Сирóпвлъ ла капе-
тул льней лъй Априлие юла соáре, плъсмърък
кристáлеяр пре ла мъжлокъл льней лъй Іоные
прин ачка се аркту, къ фáца лъй се въде пе-
лици, ф карѣ се въдъ гръбнце де зъхар мичи,
ши таръ, асъмене нъси́пвлъй челън мэръ ит.
Май та́ръ апой ф фундулъ скáфен се арагъ
нище скоарц таре, въртос алипитъ де гла́же
дин гръбнце де ачке фыкту, ши пре оўрмъ
тот Сирóпвл месгекат къ гръбнцеле де зъхар.

Плъсмърък Кристáлеяр ка ла трёй льний,
а́пъ че са́в фост пыс сирóпвл ла соáре, гасфáр-
шнт; ли́псече даръ агрижи, ка гръбнцеле зъ-
харвлъй къ ачестъ мъжлочи́ре сжес альгъ де
сирóп: тот Сирóпвл ши зъхарвл сжес ба́це ф
тарън сак де ин са́в де лънъ къ фыр таре цесстъ,
ши оўмежитъ, ши а́пъ че сева оўмплъ сжес
пънъ даръ додаш скандулъ, ка́ре се айе стрин-
гитоаре, юши стрингандулъ ачке пре фчетъ,
тре́бъе скос сирóпвл дин зъхар.

Гакъл а́пъ че са́в апътъ къ тѣкъл, май
де мълте ѿри сжес фоаркъ къ мъна; мръ а́пъ

чес

че а́в май сквжбт мъсбра че бзгатъ фгжъ, май
скврт сжес ачка, ши таръши сжес апасе къ тѣ-
къл; ка сирóпвл че а́в май ръмас дестъл де
кърат се къръ прин сак; ремънанд ф сак гръ-
бнцле зъхарвлъй галбене, ши пъцн клемасе.
Динтъ ачесте ашаш се каптъ зъхар кръд,
ка́ре ёка ачнчкъ парте амъсбрей чеи че фыс-
гатъ ф сак.

Сирóпвл де кристáле, дин ка́ре стъ зъхар-
вл, алес, (прекъм пънъ а́към са́в афлат) нъ
подле де ачи фнайнте кристáле нояш се факъ,
тотъши се каде сжес Епрецъаскъ пентъ ачка,
ка мънкирилеши беотъриле къ ка́ре се амъстекъ,
ле фадълчеше.

Довжндул зъхар, о́укат ла соáре, ши
цинанд о́укарък ф фоаргемичи пърци зъробйтъ,
а́з фрииц де зъхар фáца па́елар.

Гръбнцеле са́в кристáле зъхарвлъй фоар-
те таръ, мръ мъчинате токма албе са́в ѿнич-
нъйтъ а фы; нъче пентъ а́лтъ ка́дес ф зъхарвл
чел фкъ кръд се въдъ галбене, фыр къ фáца лър
че пре де асъпра сирóпвл, че ёка алипит де
зъхарвл чел кръд ѿдъзътъ къ галбен.

Пентъ ачка престе тот пытём зъче, къ ф
таръ зъхарвл чел кръд, де трастие де Индіа, ши

дим тълѣй дѣ къкърѣз фъкът, ни чи ѿ дескали-
нире аде върѣтъ (дѣ фійнци) нѣ гасти; ши дит-
рѣтъ ачѣа ачѣлаши мѣдѣ, къ кареле саѣ лѣат
асе кърцїи зъхарѣл крѣд чѣл дѣ Йндїа-ѣ фаври-
челе поастре, шиѣ асе дѣплини, зъвцѫнѧвне и-
сперинца, токма се къвѣнѣ зъхарѣлъи крѣд че-
лѣи дим тълѣй дѣ къкърѣз фъкът.

Скѣртъ

Скѣртъ зъвцѫтърѣ аль Невхольд,
пентрѣ фачерѣ Сирѣпъладѣи азъ-
харѣлъ дим тълѣй дѣ къкърѣз а-
пѣ че саѣ кълѣс рѣдъл дѣ преѣн.

Тѣск дѣ а стоярчемъстѣрѣца тъленишърїде къ-
кърѣз прѣнгокмѣт гасти мѣшина, атѣрѣ кѣ-
ре доаш чилиндре, дим каре оўнълѣ дѣ асѣпра
челѣи лалт, дим лѣми тарѣ фъкътѣ, къ сѣп-
пондѣи саѣ къ тарѣ єлатир се апѣсѣ ла ѡлалтъ,
ши прии роате къ дѣнци ашѣ се єпрѣнъ, кът
зъвжртина асѣ оўн чилиндрѣ, ши чѣл лалт къ
асѣмене юцѣлѣ, къ єпротивникъ мишкарѣ съ фіѣ
силит асе єтѣарче. Ши ѿрѣ че се багъ єтѣрѣ чи-
линдреле ачѣсте, къ маѣре погѣре се рѣпѣшѣ є-
лонтарѣ, ши оўмелѧнд прии лоѣд чѣл дѣнтрѣ
чилиндре, се зъровѣшѣ. Спре алькѣа къ мѣши-
на ачѣста ажѣнг дой ѿамені, дим каре оўнълѣ
мишкъ чилиндреле євжретат, алѣл пѣн тъ-
лѣй є тѣск. Ка мѣстѣл прѣкъм се къвѣнѣ сїсє
поатѣ стоярче, тълѣй дѣдоаш ѿрѣ тѣссе пог-
шѣ єтѣск. Ши єг҃ай нѣмай кѣтѣ дой кѣтѣ дой
сїссе пѣнъ, ка єтѣрѣ ачѣст кип апѣсаци мѣтѣ
мѣстѣрѣцъ съ вѣрсѣ; аѣпѣ ачѣа май мѣлци

ДИН ЧЕЙ МАЙ НАЙНТЕ СТОРШИ ТӨЛЭЙ ЛА ШЛАЛГА
СЕ ПОН ҮТБЕК, КАРИЙ ОУМЕЛЖНД ПРИН ТРАМЖН-
ДОДАШ ЧИЛИНДРЕЛЕ, СЕ СӨЧЕСК КА ШФӨННЕ, ШИ ПРЕ
ОУРМЖ ТОАТЫ МӨСТГҮРӨЦА Ш СЛОГОД, КАРБ ПРЕ
ЧИЛИНДРЫ ЧЕЛ ДИН ЖОС КВРЖНД, КО ОУН КҮЦИН
ПВЕ ДЕ ДЕСӨПТ ТРЭСҮЕ СИСЕ СПРИЖИНБЕСК, ШИ
ДИНТРЫ АЧЕСТА ҮТРӨН ВАС ДЕ ЛЕМН МАРЕ, ҮКАРЕЛЕ
АТАТА МӨСТ ТРЭСҮЕ СИ ҮКАП, КХТ Ө ДЕ АИПСИ
ЛА Ш ФИЕРТҮРЭ.

Арз-

Арз Гарб Түскэлдэй.

Фигуря I. Араты ватра са8 парты че дедес8пт
а түскэлдэй че се зыче баде. Фиг. II. о лат8ре
к8 фада са че дин лонтры. Фиг. III. Че лал-
ты лат8ре к8 фада че динафарж. Фиг. IV. Ү-
свимнарк а тоаты мэшина к8 тсаге пэршиль.
а) Амжидоаш лат8риле са8 стажлий, б) Фин-
хуттоарб, карб үтэрбеше де дес8пт стажла,
пре карб с) ё шибат күйн8л че сприжинб-
чие мөстгэл. д) Чилиндр8 чел дин жос үтр8 а-
караба капете саны багате шийнле чхле де иер,
че трек прин стажлий мэшиней. е) Чилиндрчел
дин с8с, кареле үтгокма әре шийн де фиер, чин8-
май пинь ла 1ж8мзгат8 гросимей стажлияр
үтгисе. f) Табле 1мишктуодре дин лемн таре
фзк8те. Ачхесте багате үтгр8 үкрестгэл8рилий-
ле ү лат8рик че дин лонтры а стажлияр тате
аша ста8 пре чилиндр8л с8с, кхт ү с8с ци ү
жос си се поаты мишк. g) Сканд8рэ өлэстикс
(үрпэхитоадре) дин лемн таре фзк8ти, т8ж
үтгр8 үкрестгэл8риле лат8рияр, ка таблел чх-
ле мишктуодре к8 парты че дин жос амарцини-
ляр сале ста8 пре амжидоаш таблеле f) чхле
мишктуодре; гарж де дес8пра ачестар мэршиний,
үлэг8рик че дин лонтры а стажлияр әре лок
тхат

тъат де оұн дѣңет ши жъмитате де ғналт,
ұқарелес сүсес пілді ғылдау сағ көборж. h) Қынью
сағ үкірткі i) ши g) ғытғыт, қылқарбы ажытторю
сқамндарға че ғластык g) қынғы пұзинъ пұткерде а-
пасы табделе f) ұжос, әркі ачбесте ашада апсағте қы
ащкаий пұткерде ләкірд асбара әсіей чилиндр8-
лыгы әдін с8с. i) Принцтодде тәре ши не-
мишаты қы әмжидоаш қапетеле сале ғыгатк
ұстакпай мәшінней; k) ши l) ғоате де фіер қы
дінний, дін каре оұна l) қанд се ғважрте, пре-
чкалады k) спре астемене чи ғпротивникъ
мискаре әсилемеше. m) Со әсіе ә чилиндр8лыгы
челбі дін жос ғтиней әфард де стжалп, лака-
ре ете пісоз ә роатк де фіер қы 24 де дінци
әттарматы. n) Қынду ғұттарит қы қыклы, қы ә-
кыра ажытторю тымпина че әре әпт ләңце, джанд
ұстапа че қы дінци се мішкк; o) мәрғанкюл
қы әрелес се ғтаржатк тымпина спре мишкаре,
шиде әколк әмжидоаш чилиндрелде ғрекмәк а-
чкая пінн се ғтіарче мәрғанкюл де тәрій әрій,
әдам үрдебе сүсес ғважрте ғпреж8р.

3.

Fig. 4.

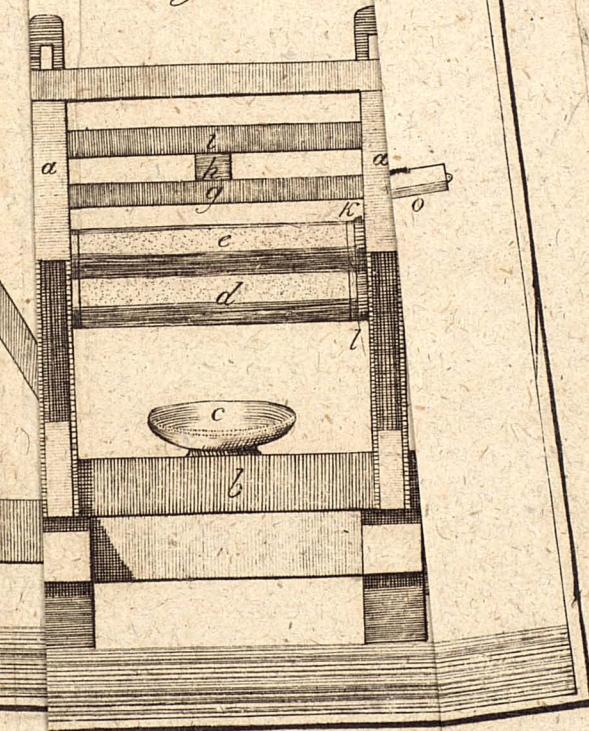
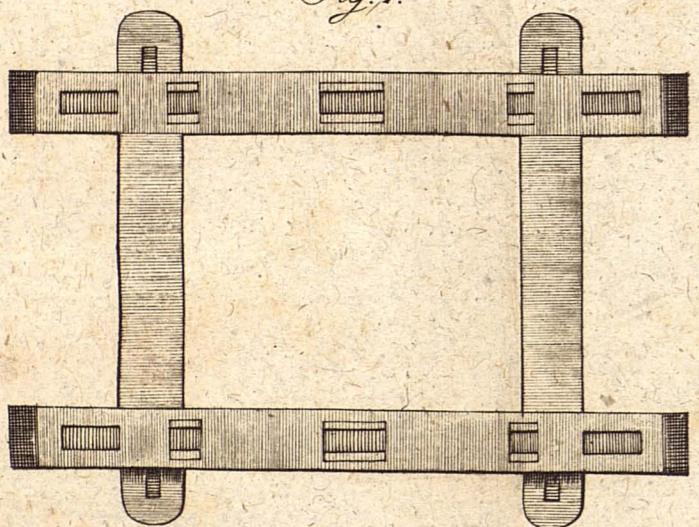
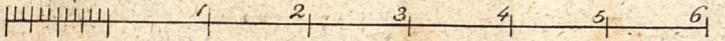

Fig. 1.

Maasstab von 6 Schuh.

wakal sc.

Fig. 2.

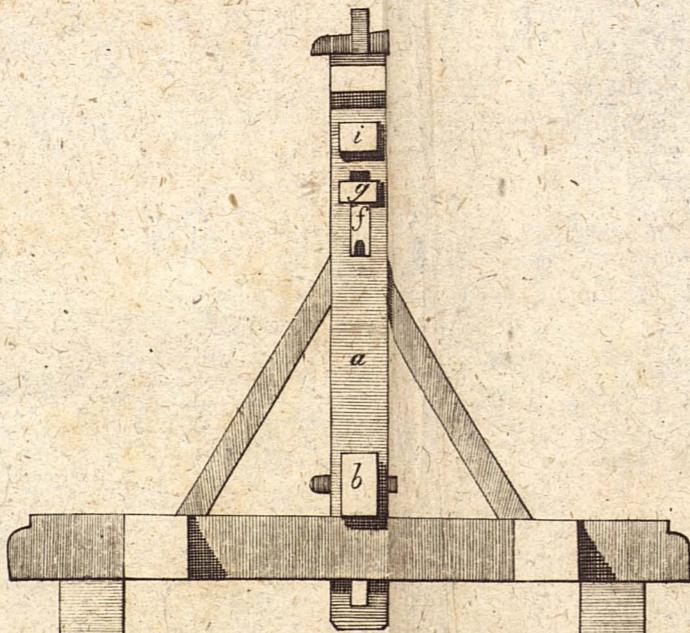

Fig. 3.

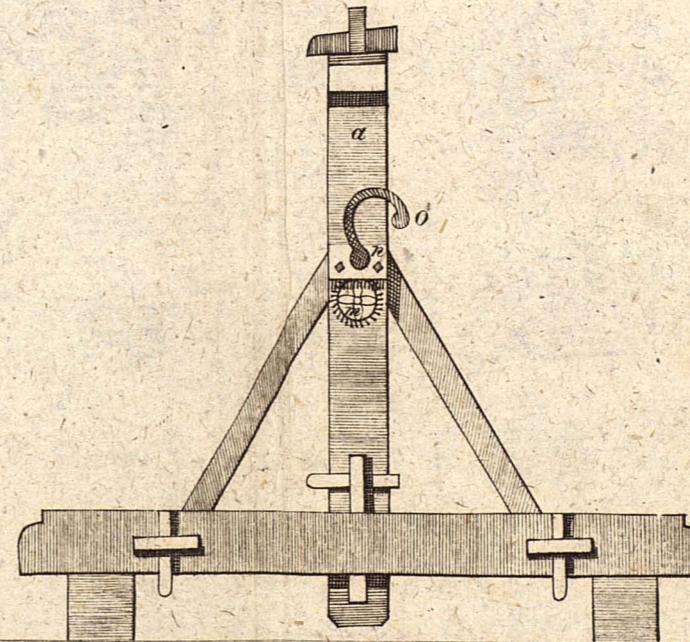
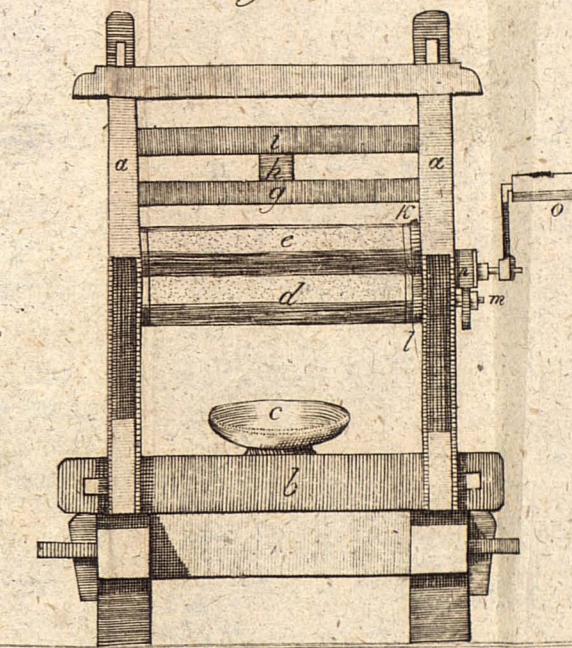
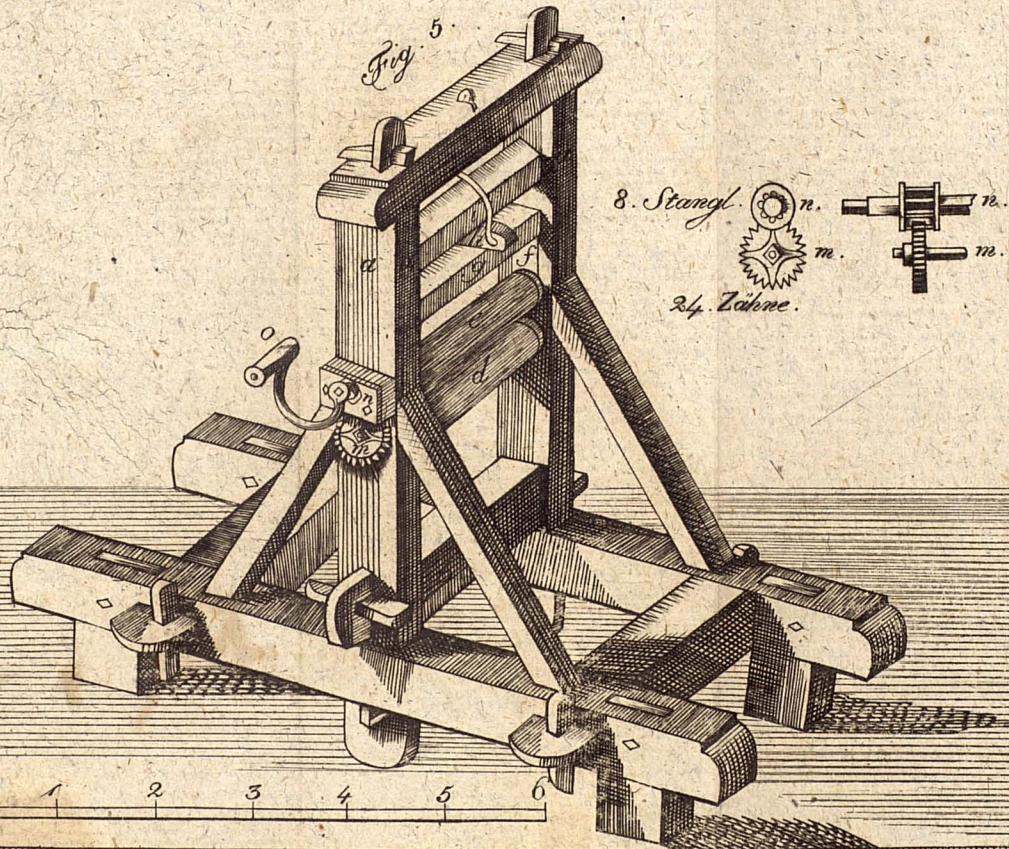

Fig. 4.

12

Fig. 5.

Winkel &c.